



Het verhaal van

Boulevard Antverpia

Tongerlohuys/Historisch Informatiepunt Roosendaal



Roosendaal

ANTVERPIA

Naamlooze Volkslevensverzekeringmaatschappij

Maatschappelijk kapitaal: fr. 5.000.000
met franchise afdeeling te ROUBAIX.
Gesticht in 1885.

Nederlandsche Levensverzekeringmaatschappij te ROSENDAAL

Maatschappelijk kapitaal: gulden 250.000.
Gesticht in 1888.

Tegenwoordig kan men vaststellen dat de levensverzekering eenigermate in de gewoonten der bevolking geïntegreerd is. Vooral de volksverzekeringen, 't is te zeggen die van kleine kapitalen, hebben in de laatste tijden eenen wonderbaren toestand genoten. Om zich hiervan een juist denkbeeld te maken behoeve men enkel zijne aandacht te vestigen op den huidige toestand der maatschappij *Antverpia* daar deze uitsluitelijk de volksverzekering doet en de eerste is, die in België gesticht, als dusdanig optrad.

Ende 1904 had zij 421.000 polissen in omloop; zij betaalde uit in den loop van 't jaar 1905 aan verzekerden en aan dezer rechtshebbers 1.104.221 fr. Als waarborg voor hare verzekerden heeft *Antverpia* een reserve ter waarde van rond de 3.000.000 fr. waaraan meer dan 1 1/2 miljoen in vaste goederen, die gelegen zijn in de voornaamste plaatsen waar zij werkzaam is.

Zoodat men zeggen mag dat *Antverpia* te recht het algemeen vertrouwen geniet en de verzekering op het leven ook door een groot gedeelte der arbeidende klas als een wize pleid. aanzien wordt.

Compagnie d'Assurances populaires sur la Vie

Capital social: fr. 5.000.000
avec succursale française à ROUBAIX.
Fondée en 1885.

Compagnie Néerlandaise, établie à ROSENDAEL

Capital social: florins 250.000
Fondée en 1888.

Actuellement, il est surabondamment prouvé que l'assurance sur la vie est, et de dans les mœurs de la population.

En particulier, les assurances, dites populaires, c'est à dire celles à petits capitaux, ont eu dans ces derniers temps un succès prodigieux. Il suffit pour s'en convaincre et s'en faire une idée exacte, de porter son attention sur la situation actuelle de la Compagnie *Antverpia*. Cette compagnie ne traite que les assurances populaires sur la vie et est la plus importante des fondations belges similaires.

Fin 1905, elle comptait 421.000 polices en cours. Durant l'année 1905, elle a payé à ses assurés et à leurs ayants-droit une somme de 1.104.221 fr.

Le fonds de ses différentes réserves représente une valeur d'environ 3.000.000 frs, dont plus de 1 1/2 millions consistent en propriétés, situées dans les principales localités, où elle étend ses opérations.

De sorte, qu'on peut affirmer que la *C^e Antverpia*, jouit, à juste titre, de la confiance générale et que l'assurance sur la vie est considérée par une grande partie de la classe laborieuse et prévoyante comme un devoir.

Naamlooze Leen- en Credietmaatschappij

BANK VAN S^TE MARIABURG

Maatschappelijk kapitaal: fr. 7.000.000.

Société Anonyme d'Emprunt et de Crédit

Capital Social: fr. 7.000.000.

Deze Maatschappij leent alle kapitalen, zoo kleine als groote tegen matigen interest en met groot gemak van terugbetaling. Zij leent op hypotheek, bij in pandstelling van acties, obligaties of andere borgstelling ten voordele van het Bestuur; op sommige polissen bij de Levensverzekeringmaatschappij *Antverpia* gesloten. De terugbetaling van de geleende som en het betalen van den interest geschiedt meestal bij maandelijksche stortingen te doen gedurende een veeral gestelden tijd.

Zij verkoopt ook staatsloten en krediet tegen maandelijksche of woelekische afkorting.

Te rekenen van de eerste afkorting wordt men eigenaar van het lot, neemt men deel aan alle trekkingen en ontvangt den jaarlijken uitrekscheppon.

Antverpia en *Bank van S^te Mariaburg* hebben beiden haren zetel te S^te Mariaburg.

S^TE MARIABURG

is gelegen op twintig minuten trein van de stad Antwerpen; daar waar een tweental jaren geleden de woelige dennensbosschen eenen vruchten en doornstielde streek vertoonden, ja, daar verheft zich nu, dank aan een verstandige en kunstvolle ontginning, dat aanblikend dorp, hetwelk terecht het Eden van Vlaamsch België wordt genoemd.

Wonderschoon en onschatbaar zijn de wandelingen in de 600 hectaren deelenbosschen met hunne schilderachtige wegen en sloeven. Nette en smaakvolle villas, hotels en burgerwoningen bewonen men er in groot getal.

Men vindt er eene inrichting, welke haara gehyrt niet heeft; eene uitgestrekte zwembad, met helder, loopeend en jaerhoudend water. Langsheen den middelenleveldvanden parken de statige gebouwen der levensverzekeringmaatschappij *Antverpia* en omtrent daarover het prachtig lusteel van den Heer Bestuurder.

S^te Mariaburg is bij uitstek het geliefkoosd buitenverblijf der stedelingen geworden.

est situé à vingt minutes de chemin de fer de la ville d'Anvers. Là, où il y a sept ans, d'immenses sapinières formaient une contrée sauvage et solitaire, il a surgi du sol, grâce à une exploitation intelligente et de bon goût, ce coquet village, considéré à juste titre comme l'Eden du pays flamand.

Qu'elles soient délicieuses et incomparables, les promenades qu'on peut y faire actuellement à travers les 600 hectares de bois de sapin avec leurs allées et sentiers pittoresques?

Partout on y admire des villas élégantes, des hôtels confortables et des maisons bourgeoises en grand nombre.

On y trouve également un établissement, qui n'a pas son pareil, un spacieux bassin de natation, alimenté d'une eau courante, limpide et ferrugineuse. Le long du boulevard central s'élevaient les vastes bureaux de la *C^e d'assurance sur la vie Antverpia* et à peu près en face l'élégant château de son directeur.

S^te Mariaburg est devenue la villégiature par excellence des citadins.

Geschiedenis van een bijzondere buurt:

Badhuisstraat, Boulevard Antverpia en Hulsdonksestraat

Op oude kaarten is regelmatig de aanduiding Klein Roosendaal te vinden. Dit gebied bevond zich op het einde van de Markt, in het westen, na een aantal vanwege de regelmatige wateroverlast onbebouwde terreinen. Juist in dat onbebouwde deel werd in 1854 de spoorlijn vanuit Antwerpen aangelegd. De spoorwegovergang, nog altijd bekend als De Schuiven, markeerde nóg duidelijker de scheiding tussen Roosendaal in het oosten en Klein Roosendaal in het westen. Rondom de haven en de uitvalswegen Kade, Wouwseweg en Hulsdonksestraat, ontwikkelde zich na 1854 een nieuw stadsgedeelte. Daaraan droeg de vestiging van de paters redemptoristen na 1868 zeker bij, net als de komst van diverse fabrieken tussen haven en spoor. Dat gold nog meer voor de oprichting van de Sint Corneliusparochie in 1915 met bijbehorende kerk, jongens- en meisjesscholen en een eigen parochiehuis: de Blokhut.

Parallel aan de spoorlijn richting het zuiden en westen is nu de Badhuisstraat te vinden. Daarop aansluitend in westelijke richting en met een brug over de Watermolenbeek ligt de Boulevard Antverpia. Deze laatste straat komt uit in de Hulsdonksestraat. Een gemeenschappelijke noemer voor deze drie straten is dat er veelal huizen uit het einde van de negentiende en het begin van de twintigste eeuw te vinden zijn. Huizen die soms een bijzonder karakter dragen, wat tot uiting komt in de aanweziging van een aantal panden tot rijks- of gemeentelijk monument. De naam Hulsdonksestraat verwijst naar een oud toponiem of veldnaam, maar de namen van de twee andere straten bergen een verhaal in zich, een bijzonder verhaal. Een voormalige Belgische verzekeringsmaatschappij speelde daarin tussen 1888 en 1924 een belangrijke rol. Welke onderneming was dat en wat was de rol van dat bedrijf? Wat is er na het vertrek van dat bedrijf in het gebied gebeurd? En ten slotte, welke waarde kennen we vandaag toe aan de gebouwen in deze drie straten?

1854

1915

1924

Roosendaal op het einde van de negentiende eeuw

Met de totstandkoming van een spoorwegknooppunt begon na 1854 een snelle ontwikkeling van Roosendaal. Nabij het grensstation vestigden zich vele nieuwe bedrijven zoals suikerfabrieken, suikerverwerkende bedrijven of de rijststijselfabriek Heumann & Co. De investeringen in dergelijke bedrijven waren voor een niet onaanzienlijk deel afkomstig uit België en soms ook wel uit Frankrijk. Een voorbeeld van een investering uit het laatste land was de sigarenfabriek Ernest Martin aan de Badhuisstraat, later de vestiging van KaVeeWee en Wenneker. Maar ook op andere terreinen was de invloed vanuit het zuiden merkbaar, zoals in de logistiek en verzekeringen. In de Dominéstraat had het Franse warenhuis Le Printemps een verzendkantoor net als het warenhuis De la Bourse en de stoffenhandel Waucquez, allebei uit Brussel. Tussen 1888 en 1924 was in Roosendaal de verzekeringsmaatschappij Antverpia te vinden met een kantoor voor de Nederlandse activiteiten.

De bevolking van Roosendaal groeide mede door deze bedrijvigheid. In de halve eeuw tussen de komst van de spoorwegen en de Eerste Wereldoorlog verdriedubbelde het aantal inwoners tot 15.000. Van ruimtelijke ordening was nauwelijks sprake en het initiatief tot het voorzien in woonruimte en de aanleg van straten werd overgelaten aan particulieren en bedrijven. Op dit terrein zou zich ook de verzekeringsmaatschappij Antverpia begeven.



Boulevard Antverpia gezien in oostelijke richting, 1910 (foto Jan Bijnen, Brabant-Collectie Tilburg University)

1854

1888

De verzekeringsmaatschappij Antverpia in België, Nederland en Frankrijk

De succesvolle Antwerpse kolenhandelaar Antoon Van den Weijngaert (1854-1925) werkte korte tijd als hoofdagent in Antwerpen voor de in 1883 opgerichte Nederlandse levensverzekeraar de 'Utrecht'. Hij raakte door dit bedrijf geïnspireerd en richtte zelf een levensverzekeringsmaatschappij op. Daar had hij overigens de 'Utrecht' niet over ingelicht, die over deze handelwijze allerminst te spreken was. De directie van de 'Utrecht' ging onmiddellijk bij Van den Weijngaert op bezoek, hij dreef zijn kantoor vanuit huis. Daar werd hij betrapt op het overschrijven van polissen. Niet zonder enig gekrakeel in de pers en de uitgave van enkele vinnige vlugschriften scheidden de wegen van de twee partijen daarna. Agenten werden zowel door Antverpia als door de 'Utrecht' door het uitloven van premies aangemoedigd partij te kiezen.

1883



Links Boulevard Antverpia gezien in oostelijke richting, 1910 (foto Jan Bijnen, Brabant Collectie Tilburg University)

Rechts Boulevard Antverpia gezien in westelijke richting, 1910 (foto Jan Bijnen, Brabant Collectie Tilburg University)



Eigendommen der Nederl. Lev. Mij. „Antverpia“ te Roosendaal.

Op 20 juli 1885 passeerde de stichtingsakte voor Antverpia-Leven, die daarmee als de oudste volksverzekeringsmaatschappij van België is te beschouwen is. Deze maatschappij vroeg in plaats van een jaarlijkse premie een maandelijks of wekelijkse premie. Dat en lage tarieven zorgden voor groot succes. Vooral de verzekeringen voor de eerste of plechtige communie sloegen aan. In 1895 had Antverpia al 125.000 polissen verkocht. De reserves van het bedrijf werden vanaf 1893 geïnvesteerd in heidegronden onder Ekeren en Brasschaat, net als de 'Utrecht' dat in Hilvarenbeek deed. De 'Utrecht' ontgon de gronden door de aanleg van productiebossen en landbouwgronden. Van den Weijngaert bouwde een heel dorp met huizen, kerk en allerhande voorzieningen als een eigen krant of zwembad. Dit nieuwe dorp werd vanaf 1898 Sint-Mariaburg genoemd. Het hoofdkantoor was aanvankelijk gevestigd op verschillende adressen in Antwerpen, vanaf 1895 was dat een nieuw gebouw pand aan de Mercatorstraat 124-126, ontworpen door de uit Roosendaal afkomstige architect A.J. de Bruijn. In 1901 verrees een nieuw hoofdkantoor in Sint-Mariaburg, dat daar nog altijd te vinden is.

Nieuwe kantoren kwamen overal in België tot stand en op 28 maart 1888 volgde de oprichting van de Nederlandsche Levensverzekeringmaatschappij Antverpia, gevestigd te Roosendaal.

1895

1898

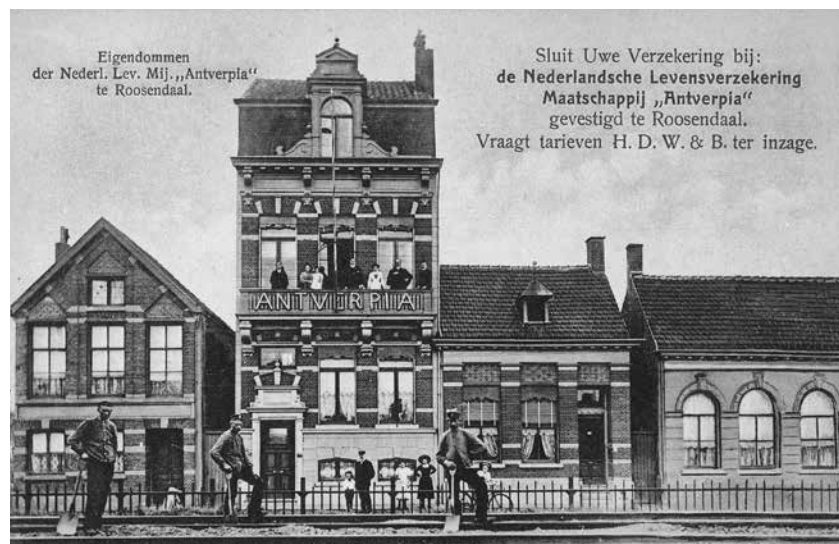
1901

1903

1915

Volgens de statuten was het doel 'het sluiten van verzekeringen op het menselijk leven, zo bij overlijden als op vooraf bepaalde leeftijd'. Naast Van den Weijngaert waren aandeelhouders Henricus van Loon, assurantieagent te Roosendaal, Petrus Alphonsus Van den Weijngaert, administrateur van de Kolenmaatschappij 'De Wijngaard' te Antwerpen, koopman Walther Mertens uit Antwerpen en landbouwer Louis Groffen uit Putte-Stabroek. Aanvankelijk stond het kantoor aan de Markt, later werd een nieuw kantoor aan de Badhuisstraat gebouwd. En bij dat ene gebouw in Roosendaal zou het niet blijven, de maatschappij toonde zich op dat gebied zeer actief.

Om duidelijkheid te scheppen in de activiteiten van de diverse maatschappijen die Van den Weijngaert beheerde, werd op 7 september 1903 de Bank van Sint-Mariaburg gesticht. Daar werden het roerend en onroerend goed van Antverpia en de daaraan verbonden ondernemingen ondergebracht. Ook leningen en kredieten van De Stad Antwerpen (1894) werden overgeheveld. In Frankrijk kwam eveneens een vestiging tot stand in Roubaix: Antverpia III. Mogelijk bestond deze al in 1895, in ieder geval in 1907. Tijdens de Eerste Wereldoorlog verbleef Van den Weijngaert in Ginneken bij Breda. Voor de jaren 1915-1923 zijn ook notulen van de firma bewaard gebleven. Daaruit blijkt ook wie op dat moment aandeelhouder was van de firma, het ging voornamelijk om Belgische ingezetenen.



Badhuisstraat met hoofdkantoor, 1910 (foto Jan Bijnen, Brabant Collectie Tilburg University)



Links Hoofdkantoor Antverpia, 1898 (fotograaf onbekend, Collectie Stichting Kunst en Historisch Bezit ASR Nederland)
Rechts Reclameplaat, c. 1900 (foto Jan Bijnen, Brabants Collectie Tilburg University)



In die periode, 6 maart 1915, volgde nog de oprichting van de Bank van Roosendaal. Daarin had Van den Weijngaert 210 van de 250 aandelen. De overige aandeelhouders waren Victor Adrianus Wilhelmus van de Zande, boekhouder te Roosendaal, Alphons Van den Wijngaert, administrateur te Antwerpen. Oscar De Muynck, administrateur te Sint-Mariaburg en Henri Clerbaut, koopman te Boom. De oprichting werd bij Koninklijk Besluit van 26 februari 1915 no. 8 goedgekeurd. In december 1924 werd deze naamloze vennootschap ontbonden en geliquideerd.

Dat moment was niet toevallig want in het najaar van 1924 ontstond door instigatie van de zwager van Van den Weijngaert, Leon Vandemeulebroucke, commotie over de gang van zaken. Er ontbrak elf miljoen frank aan de wiskundige reserves en door de wirwar van verschillende bedrijven was het overzicht zoek. In Nederland kon aan het begin van de jaren twintig een aantal maatschappijen als gevolg van een economische crisis niet langer aan hun verplichtingen voldoen. Als gevolg daarvan kwam in 1922 de Wet op het Levensverzekeringsbedrijf tot stand, die onder andere voorzorg in de oprichting van een toezichthouder: de Verzekeringkamer. Deze laatste instantie bepaalde op 28 november 1924 dat er ten aanzien van Antverpia sprake was van een noodtoestand.

De portefeuille verzekeringen moest worden overgedragen aan de levensverzekeringsbank 'Amsterdam' onder garantie van de levensverzekeringsmaatschappij Utrecht. Uiteindelijk kwam Antverpia in handen van de 'Utrecht', de maatschappij waar Van den Weijngaert eerder was vertrokken. In België en Frankrijk bleef de maatschappij bestaan nadat orde op zaken was gesteld. Oprichter Van den Weijngaert overleed in 1925. Na verschillende fusies en overnames is nu als opvolger van de Nederlandse maatschappij te beschouwen de firma a.s.r. verzekeringen gevestigd in Utrecht.



Badhuisstraat, c. 1900 (foto A.M. Bruglemans, collectie West-Brabants Archief)

1915

1924

1925

Antverpia als bouwheer in Roosendaal en elders in Nederland

1895

In de jaren 1895 en 1896 verwierf de Leen- en Credietmaatschappij De Stad Antwerpen verschillende terreinen in Roosendaal, die een of twee jaar later met of zonder bebouwing aan de verzekeringsmaatschappij Antverpia werden doorverkocht. Iets eerder al, eind september 1894, was vergunning verkregen voor de bouw van twee woningen met kantoren aan de Badhuisstraat. Hier was het kantoor van de firma gevestigd. Een jaar later volgde de bouw van zeven huizen aan wat nog de Antverpiastraat werd genoemd, later Badhuisstraat. In eerste instantie werden deze huizen verhuurd. In 1897 verkocht de Leen- en Credietmaatschappij deze huizen aan Antverpia voor 13.600 gulden. Zowel het kantoor van Antverpia als deze eerste zeven huizen zijn in de jaren zestig gesloopt ten behoeve van de uitbreiding van de fabriek van Wenneker.

1897



Links Boulevard Antverpia 2-2A, 1980 (foto J. van Rijen, collectie West-Brabants Archief)
Rechts Boulevard Antverpia 4-6, 1980 (foto J. van Rijen, collectie West-Brabants Archief)



Van opbouwen naar afstoten

1904

1905

1921

Anton Van den Weijngaert bouwde overigens aanvankelijk ook nog elders in Roosendaal, zoals in 1897 drie panden aan de Boulevard 106-110. Deze werden later verkocht en verbouwd. De hoofdzaak van de bouwactiviteiten vond daarna tussen 1904 en 1913 plaats in het gebied van de Badhuisstraat, Boulevard Antverpia en Hulsdonksestraat. In Roosendaal werden vrijwel alle huizen ontworpen door architect A.J. de Bruijn.

In 1904 verkreeg de maatschappij vergunning voor de bouw van twee panden op de hoek van de Hulsdonksestraat en de Boulevard Antverpia. Deze laatste straatnaam werd op voorstel van Van den Weijngaert in 1905 officieel door de gemeenteraad vastgesteld. In de twee hoekpanden werden een winkelhuis en een koffiehuis gevestigd. Vervolgens kwam een reeks panden in de Boulevard Antverpia, Hulsdonksestraat en Badhuisstraat tot stand in de jaren 1905-1914. Het gaat dan om de woningen Badhuisstraat 32-48, Boulevard Antverpia 1-3, 4-6, 10-16, 22-28, 34-48 en in 1912 de vier woningen aan de Hulsdonksestraat 56-62. Deze laatste huizen zijn gebouwd in een zichtlijn vanuit de Boulevard Antverpia.

In 1914 werd de waarde van het vastgoed van Antverpia in Nederland geschat op 510.669,56 frank. De maatschappij had verder nog bezittingen in Maastricht (Stationsstraat), Bergen op Zoom (Sint Annastraat), Tilburg (Koestraat), 's-Hertogenbosch (Oranje Nassaulaan), Grave, Helmond (Zuiderstraat), Yerseke en Gouda.



Links Boulevard Antverpia gezien in oostelijke richting, 2007 (Foto F.D.A. van den Broek, collectie West-Brabants Archief)
Rechts Boulevard Antverpia gezien in oostelijke richting, 1992 (Foto gemeente Roosendaal, collectie West-Brabants Archief)

Behalve de bouw van huizen trof de maatschappij ook andere voorzieningen, zoals de aanleg van verharding en verlichting of de bouw van een brug over de Watermolenbeek (1904). Dat was ook wel nodig. Dagblad De Grondwet sprak vanwege de slechte toestand van de verharding in de Badhuisstraat zelfs van het 'Rotstraatje'. Net als in Sint-Mariaburg ging Antverpia over tot de exploitatie van een zwembad. Op 10 maart 1903 nam Antverpia een huis met tuin en zweminrichting over aan de Badhuisstraat, bestaande uit een houten gebouw met cabines. In 1905 volgde voor 15.600 gulden de bouw van een nieuw badhuis, dat bestond uit een woning voor de badmeester en vijf afzonderlijke badkamers.

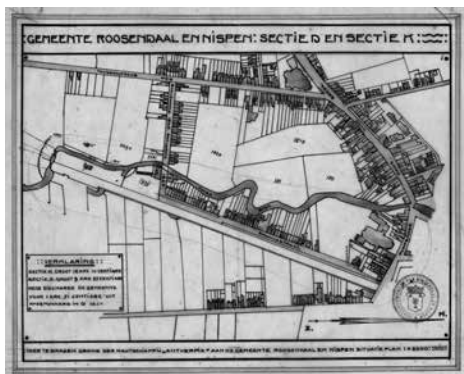
Er waren gescheiden wachtkamers voor mannen en vrouwen. Achter lag het zwembad van 30 bij 16 meter en verdeeld in drie diepten. Het zwembad was als een bassin in beton naast de beek gebouwd, waarbij een doorlopend pompsysteem voor de waterverversing zorgde. Naast het zwembad stonden 25 kleedhokjes en via een afzonderlijke ingang was een koffiehuis bereikbaar. Een drie meter hoge schutting onttrok de zwemkom aan het oog van het publiek. Van den Weijngaert wist voor tien jaar een subsidie van de gemeente te verkrijgen van driehonderd gulden. Na een aantal slecht lopende jaren werd dit zwembad in 1921 gesloten.

In de jaren 1917-1921 deed de maatschappij op veilingen de huizen in de verschillende straten van de hand, waarbij Antverpia regelmatig ook als hypotheekverstrekker optrad. Ook de straat zelf en het bijbehorende openbaar gebied werd in juni 1924, net voor de ondergang van de maatschappij, overgedaan aan de gemeente Roosendaal en Nispen. Op dat moment was een flink deel van de Boulevard Antverpia overigens nog niet bebouwd, zoals een voor die gelegenheid vervaardigde kaart duidelijk maakt.

Architect A.J. de Bruijn

Adrianus Johannes de Bruijn werd als zevende en laatste kind van een timmerman op 25 april 1862 in Roosendaal geboren. Aan de lokale Teekenschool volgde hij diverse lessen zoals bouwtekenkunde. Van 1883 tot 1886 werkte hij in Amsterdam als leerling-architect. Hij zou daar betrokken zijn geweest bij de bouw van het Rijksmuseum door Pierre Cuijpers. In 1886 vervolgde hij zijn opleiding aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten te Antwerpen waar hij in 1890 met onderscheiding afstudeerde. In 1891 vestigde hij zich als architect in Roosendaal.

In zijn geboorteplaats wist De Bruijn zich al snel van een grote klandizie te verzekeren. Verschillende door hem ontworpen gebouwen genieten inmiddels de status van rijksmonument zoals Molenstraat 10, Kade 21, Hulsdonksestraat 56-62 en Boulevard Antverpia 2. Gemeentelijke monumenten van zijn hand zijn te vinden aan: Badhuisstraat 39-44, Boulevard Antverpia 4, 6, 12, 14, 16, 22, 24, 26, 28, Brugstraat 53, Dominéstraat 19, Hulsdonksestraat 69-71, Kade 25-27-29, Molenstraat 7, Raadhuisstraat 63, Stationsstraat 18, Van Gilselaan 1, 45-47 en Wilhelminastraat 10. Verder zijn als werken van zijn hand nog te noemen de panden Kade 39, Damstraat 2 (kantoorboekdrukkerij), Van Gilselaan 52-54 en de uitbreiding van de kerk van de paters redemptoristen aan de Kade in 1909. Bij dat laatste project gebeurde dat onder toezicht van de al genoemde Pierre Cuijpers. Aan het begin van de jaren twintig ging De Bruijn het wat kalmer aan doen en werd het bedrijf voortgezet door zijn neef Antoon van Hees. De Bruijn overleed te Roosendaal in 1942.



Links Situatieplan van over te dragen gronden van Antverpia, 1924 (Collectie West-Brabants Archief)
Rechts Polis van Antverpia, c. 1900 (Stichting Kunst en Historisch Bezit ASR Nederland)

De straat na 1924 en de huidige waarde

1862

1926

1891

1944

1942

Het merendeel van de andere woningen in de Boulevard Antverpia werd door particulieren in de jaren twintig en dertig gebouwd. De firma De Bruijn en Van Hees was in 1926 de ontwerper van de nummers 7 en 11. Jac. Hurks was de architect van de nummers 56 (1921) en 5 (1924). F.B. Sturm tekende voor de nummers 27 (1922) en 35-37 (1922). De overige panden werden meest gebouwd door lokale aannemers zonder dat een architect bekend is. Tijdens de bevrijding in oktober 1944 raakten verschillende huizen in de Boulevard Antverpia beschadigd en ook de brug over de Watermolenbeek moest worden heropgebouwd.

De huidige waarde van de panden gebouwd in opdracht van de levensverzekeringsmaatschappij Antverpia komt tot uiting door de erkenning van veel panden als rijks- of gemeentelijk monument. De rijksmonumenten Boulevard Antverpia 2 en Hulsdonksestraat 56-58-60-62 dragen kenmerken in zich van de Art Nouveau in het gebruik van vormen en materialen, waarbij motieven uit de Nederlandse en Vlaamse architectuur vermengd zijn. Ten aanzien van de vier huizen aan de Hulsdonksestraat kan daar nog aan toegevoegd worden dat daar elementen van de zogenaamde chaletstijl te herkennen zijn. De bakstenen panden zijn voorzien van houten ornamenten als overstekende daken en uitbundig met snijwerk versierde windvieren en sierspanten.

De gemeentelijk monumenten aan de Badhuisstraat 39-44 en Boulevard Antverpia 4, 6, 12, 14, 16, 22, 24, 26, 28 en Hulsdonksestraat 69-71 vertonen elementen van de Jugendstil en ze liggen op een bijzondere locatie, deels nabij de spoorlijn. Alles tezamen vormen de door Antverpia gebouwde huizen een bijzonder geheel door hun stijl en door het zeldzame feit dat een verzekeringsmaatschappij als bouwheer optrad.



Boven Hulsdonksestraat 56-62 (Foto J. Taheij, collectie West-Brabants Archief)
 Onder Boulevard Antverpia gezien naar Hulsdonksestraat, 1915 (Uitgave Van Helvert-Weijermans, collectie West-Brabants Archief)

Colofon

Erfgoedcentrum Tongerlohuys, 2021.

Samenstelling

Joss Hopstaken

Eindredactie

Jeannine Hermans

Opmaak

Sterke Zaak

Bron

West-Brabants Archief, notarieel archief, kadaster, bouwvergunningen, fotocollectie, archieven gemeentebestuur Roosendaal, 1851-1916 en 1917-1935

Stichting Kunst & Historisch Bezit ASR Nederland, met dank aan Sigrid Vegter

Archief fotograaf Jan Bijnen, Brabant-Collectie Tilburg University, met dank aan Emy Thorissen

Dagblad De Grondwet via www.delpher.nl

Anne-Mie Havermans, Wie zaait zal maaien. Antverpia en Sint-Mariaburg (Antwerpen zij)

J.L.J.M. van Gerwen en N.H.W. Verbeek, Voorzorg & de Vruchten. Het verzekeringsconcern AMEV: zijn wortels en vertakkingen van 1847 tot 1995 (Amsterdam 1995)

M. Rehwinkel, J. Pleij en M. Karremans, Een zwembad Roosendaal waardig: een geschiedenis van het Roosendaalse zwemmen, 1887-1999 (Roosendaal 1999)



Tongerlohuys

Het verhaal van Roosendaal

Tongerlohuys / Historisch Informatiepunt Roosendaal



Roosendaal